

Tasiilap sannaa pingaarnerusoq

SANNAA PINGAARNERUSOQ

Tasiilap illoqarfiani ammukajaat isikkivimmi malunnaateqarluartut kuummit kangianiit kimmuit kuuttumit avissaangatinneqarput. Nunap pissusaata taassuma asseqanngitsup illoqarfiup ilaa marlunngorlugu ersarissumik killilerpaa.

Illoqarfiup avannarpasinnerusortaaniippat inissiat amerlanerpaat innuttaasunillu sullissiviit pingaarnertit tassa Pilersuisup pisiniarfiutaa, allakkerivik, iffiorfik, kommunip allaffia, atuarfik, napparsimmavik, oqaluffik il.il. Ukiuni kingusinnerusuni ineqarfinnik sanaartorneq illoqarfiup avannarpasinnerusortaani ingerlanneqarpoq. Pingaarnarpaamik illunik uiguleriiaaamik sanaartornikkut, aammali nammineerluni sanaamik illuliortiternikkut, kommunip illunik katitertakkanik sanaartorneratigut piginneqatigiillunilu illuuteqarfiliornikkut.

Illoqarfiup kjasinnerusortaani inissianik illoqarnerup saniatigut pingasunik hoteleqarpoq, qulimiguulinnut mittarfeqarluni, silami timersortarfeqarluni skiliftertalimmik arsaattarfeqarlunilu. Silami timersortarfiup eqqaani timersornermut atortussanik allanik pilersitsinissamut periarfissaqarpoq. Illoqarfiup kjasinnerusortaa aammattaaq Tasiilami inuussutissarsiornermut illoqarfittaraa inuussutissarsiornermut tunngasunik immikkut uuliamik peqqumaateqarfiuvoq, uuliatortumik nukissiorfeqarluni, ikummatissaarniarfeqarluni, imeqarfeqarluni, eqqaaveqarfeqarluni eqqaaveqarlunilu. Ikuallaaviliornissamut aamma nunaminertamik immikkoortitsisoqarpoq.

Illoqarfiup sannaani pingaarnermi illoqarfiup immikkoortortaasa marluusut imminnut ataqtigiinnerulernissaat anguniarneqarpoq nutaamik ikaartarfiliornikkut, aqqusinniornikkut kuullu eqqaani innuttaasunut ataatsimut atortussanik pilersitsiortornikkut. Nuna peqqissarfigissallugu iluatinnaateqarluartoq kuummit sivinganernillu naasoqarluartumit imaqartoq ataqqillugu ataqtigiinnerulersitsinissaq pissaaq.

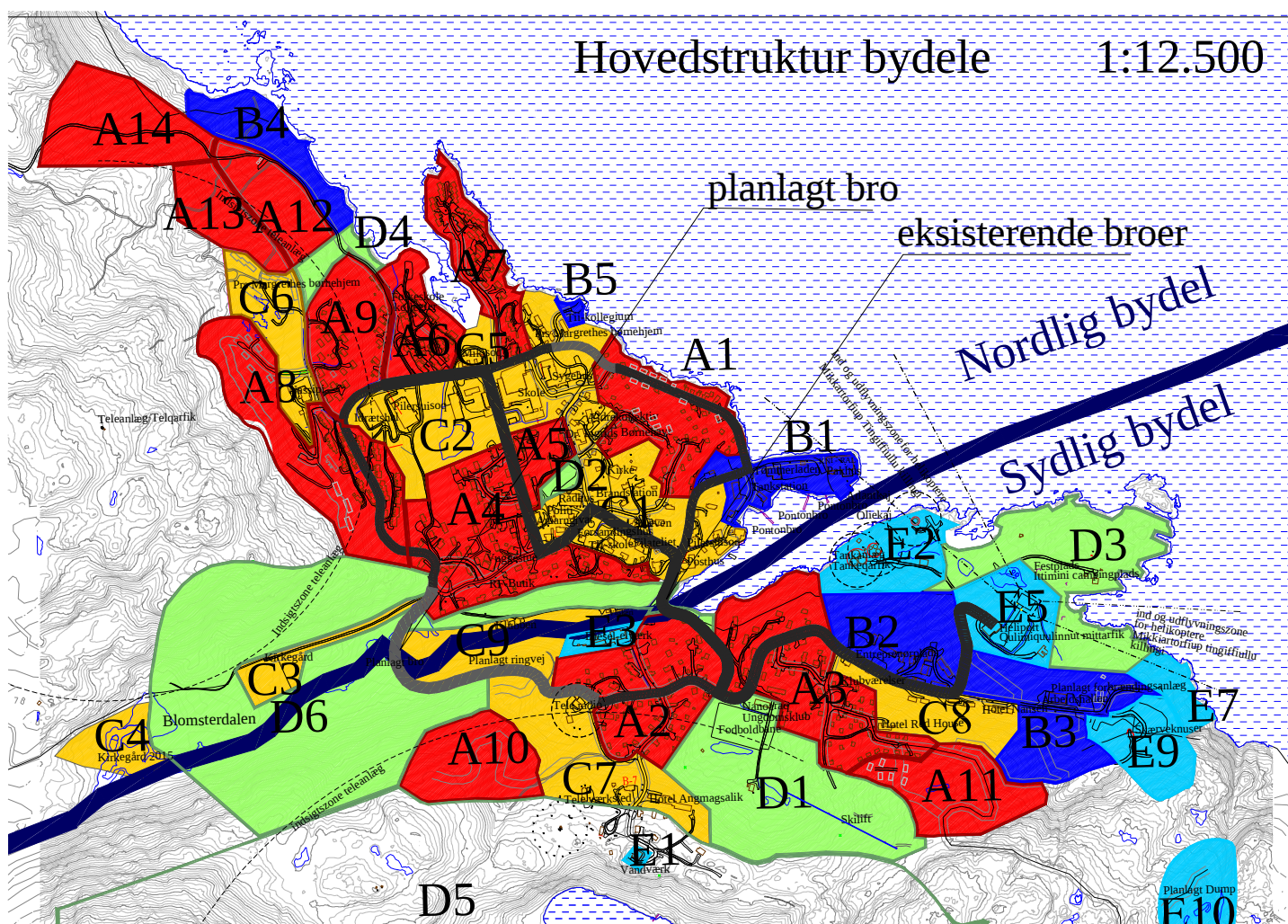
Pilersaarutip ingerlanissaani siullermi illoqarfiup ineriartortinneqarnera illoqarfiup avannarpasinnerusortaani pingaarnerusumik pissaaq. Pilersaarutip ingerlanneqarnerani kingusinnerusumi illoqarfiup qeqqata kuup eqqaaniittup ineriartortinneqarnissaanut pisariaqartut aqqusernit eqqakkanullu kussinerit pilersinneqarpata tamanna illoqarfiullu kjasinnerusortaa ineriartortinneqarsinnaanngorumaarpoq.

Illoqarfiup sanna pingaarneq illunut inissianut, inuussutissarsiuteqarfinnut sullissivinnullu pilersuiffiusut ilusaannik aamma aqqusernit aqqutillu ingerlaviinik taakkunannga ataqtigiissitsisunik imaqarpoq.

Sannaq pingaarneq nunap assingani qulaaniittumi 1:20.000-imik ussersaatitaqartumi takuneqarsinnaavoq. Tassani aamma takuneqarsinnaapput illoqarfiup agguataarneqarnera kiisalu nunaminertat sinaakkutaasut. Immikkoortumi kingullermi nunap assingini ilanngussaqqarpoq. Ussersaat 1: 100.000 – nunap assingini ilanngussani 1-imi 2-milu illoqarfiup ilua takutinneqarpoq, illoqarfiullu qanittuani mittarfiliorfissaasinnaasoq ilanngunneqarluni. Ussersaammi 1: 20.000-imi nunap assingini ilanngussani 3-mi 4-milu imermik nukissiorfiup eqqaani nunaminertat aamma imeqarfiup killingani nunap matoqqasup killingi takutinneqarput. Ussertsaaammi 1: 4.000-imi – nunapo assingini ilanngunneqartuni 5-imiit 12-mut takutinneqarput illoqarfiup iluani nunaminertat sinaakkutaasut aqqusernit inissiat allatigullu immikkut nalunaarsukkat ilanngullugit.

Illoqarfiup sannaasa imaannik ataasiakkaanik misissuinikkut Tasiilaq tulluittumi allaatigineqassaaq:

- Inissiaqarfiit
- Umiarsualiveqarneq inuussutissarsiorfearfiillu
- Ataatsimoorussilluni periarfissat
- Illoqarfiup ilaani eqqissisitat timersorfiillu annerusut
- Pilersuinnermut teknikkikkullu periarfissat
- Eriagisariaqartut
- Aqqusernit aqqutillu

INISSIAQARFIIT

Inissaqarnermut politikikkut anguniagaq pingaarneq tassaavoq Tasiilap illoqarfiani ukiumut inissianik aqqaneq marlunnit 15-it tungaannut sanaartortarnissaq, pilersaarutip ingerlanerani inissiat 144-niit 180-inut amerlassusillit sanaartorneqassallutik.

Anguniakkap anguneqarnissaa siunertaralugu illoqarfiup ineriartortinneqarnissaanut pilersaarutip ataani illoqarfiup sannaani pingaarnermi nunatassamik naammattumik qulakkeerisoqarpoq. Tamanna pivoq inissialiortiterfissat *pioreersut* atorluarnerisigut inissialiortiterfissatullu siunertaqarfiusunik *nutaanik* immikkoortitsinikkut.

Inissialiortiterfissat *pioreersut* ukioq manna illuliortiterfigineqarput ikuallattoornaveersaarnissaq pillugu illut imminnut ungasinnerunissaannik piumasaqaatinik sakkortunerusunik attaveqaatinullu ajornannginnerusumik ikkunneqarnissamut periarfissanik naammassinnittumik. Tamanna ima isumaqarpoq illut inissat pitsaanerpaartaanni sananeqartarlutik. Siornatigut illuliorfigiuminaatsutut nalilerneqartartut ullumikkut illuliorfigineqarsinnaanngornerat sanaartoriaatsimit nutaaliaasumit aqutissiuunneqarpoq. Illut 70-it illuliortiterfioreersuni sanaartorfissarsineqarsinnaanissaat pilersaaruserluarnikkut anguneqarsinnaasoq nalilerneqarpoq.

Sanaartorfissat ilaat A1 aamma A2 eqqakkanut kussiorneqarsimanngillat. A1-ip eqqakkanut kussiorneqarnera aallartereerpoq. Illut inissiat tamarmik eqqakkanut kussiorneqarnissaat anguniagaavoq. Illut eqqakkanut kussianut attavilerneqartut amerliartortillugit aningaasaliissutit iluaqutaanerat annerujartussaaq. Ataqtigiinnermut aqqissuussinerit allat, soorlu innaallagissamut attaveqarneq, imermut, aqqusinernut aqqusernit qulliinut il.il. illuliortiterfioreersuni piupput. Tamaani illuliortiternissamut periarfissat atorluarnissaat aningaasat tungaatigut iluanaarfiuvoq.

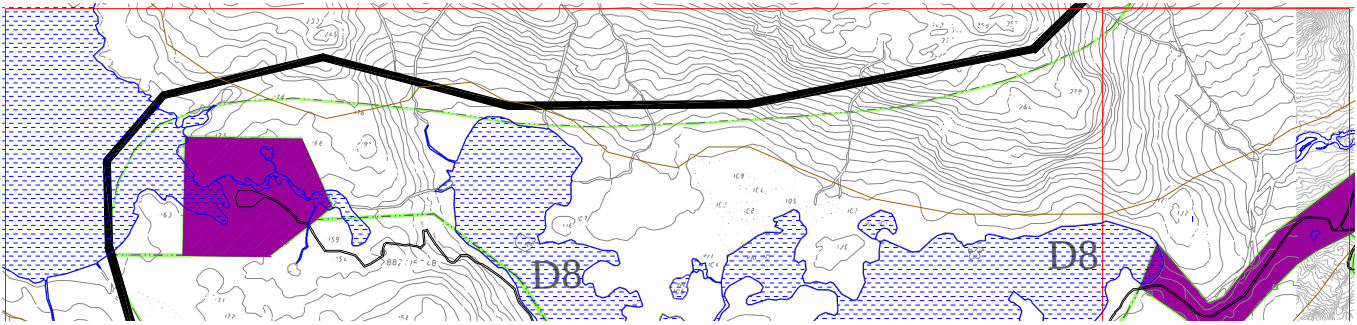
Taakkua saniatigut *illuliortiterfissat nutaat* illunut inissianut 200-nut inissaqartitsisut pissarsiarineqarput. Illuliortiterfissat taakkua illoqarfiup avannarpasissuani kijasissuanilu inissisimapput.

Illuliassat taakku pilersuinissamut pilersaarutitut attuumassuteqarlunnartumik inissinneqarput, tassunga ilanngullugu illoqarfiup annersaata pilersaarutip ingerlanneqarnerani eqqakkanut kussinertalerneqarnissaa anguniagaammat.

Inissiatut illuliat amerlanerit sanaartoneqarsinnaasut tassaanerussapput kommunip namminersortullu attartortitsinissaq siunertaralugu sanaartortitassaat. Aammali piginneqatigiilluni inissiat inuillu namminerisaminnik illuliassaat illuliortiterfissani sanaartorneqarsinnaapput. Sanaartugassat ilusimikkut taassaasinnaapput illut ataasiakkaat, illut marloqiusat, illut uiguleriaat aamma illut quleriaakkanik sanaat.

Sumiiffimmii pilersaarutini aggersuni illuliat qanoq isikkoqarnissaat illullu inissinneqarnissaat isummerfigineqarumaarput.

Inissialiortiternerup ingerlanneqarneranut aamma eqqakkanik kussialiortiternerup sukkassusissaanut pilersaarutit imminnut attuumassuteqarnerisa kingunerannik pilersaarummi piffissap siulliup nalaani A1-imi A8-milu sanaartorfissat atorneqanngitsut isiginiarneqarumaarput. A1-imi illut 15-it isaterneqarnerisigut inissiat nutaat 30-niit 40-nut amerlassuseqartut sanaartorneqarsinnaapput. A8-p

UMIARSUALIVEQARNEQ INUUSSUTISSARSIORFEQARFIILLU

Illoqarfimmut pilersaarummi sannami pingaarnermi umuarsualiveqarfimmik inuussutissarsiuteqarfinnillu pilersorneqarnissaanut inissanik immikkoortitsisoqarpoq. Taamaallilluni inissat tallimat umiarsualiveqarnermut inuussutissarsiuteqarfinnillu immikkoortinneqarput, taakkunannga pingasut umiarsualiveqarnermut marlullu inuussutissarsiuteqarfiunerusunut atugassiaallutik.

Piffissami pilersaarutip iluaniitup ingerlanerani makku pilersinneqarnissaat kissaatigineqarpoq:

- Umiarsualiviup allilernerqarnissaa.
- Naammaqqutissamik talittarfiliornissaaq
- Umiatsialivik nutaaq.
- Tankeqarfik nutaaq, biilit umiatsiaaqqallu ataatsimut kiffartuunneqarfigisinnaasaat.
- Niusarfik puttasoq nutaaq.

UMIARSUALIVEQARFIIT B1, B4 aamma B5

Tasiilap umiarsualivia imarpikkoortaatitut talittarfiuvoq 30 miiterinik takissuseqarluni miiterillu qulit missaannik itissuseqarluni. Taassuma saniatigut puttsumik umiatsialiveqarpoq angallatinik minnerusunik, ilaasunik takornarianillu angallassinermut atorneqartartumik. Umiarsualivimmut pioreersumut B1-imiittumut ilaapput imarpikkoortaatitut umiarsualivik, quersuaq, qisuerniarfik, containerinut inissiisarfik, gassiusivik umiatsiaaqqanillu iluarsaasarfik.

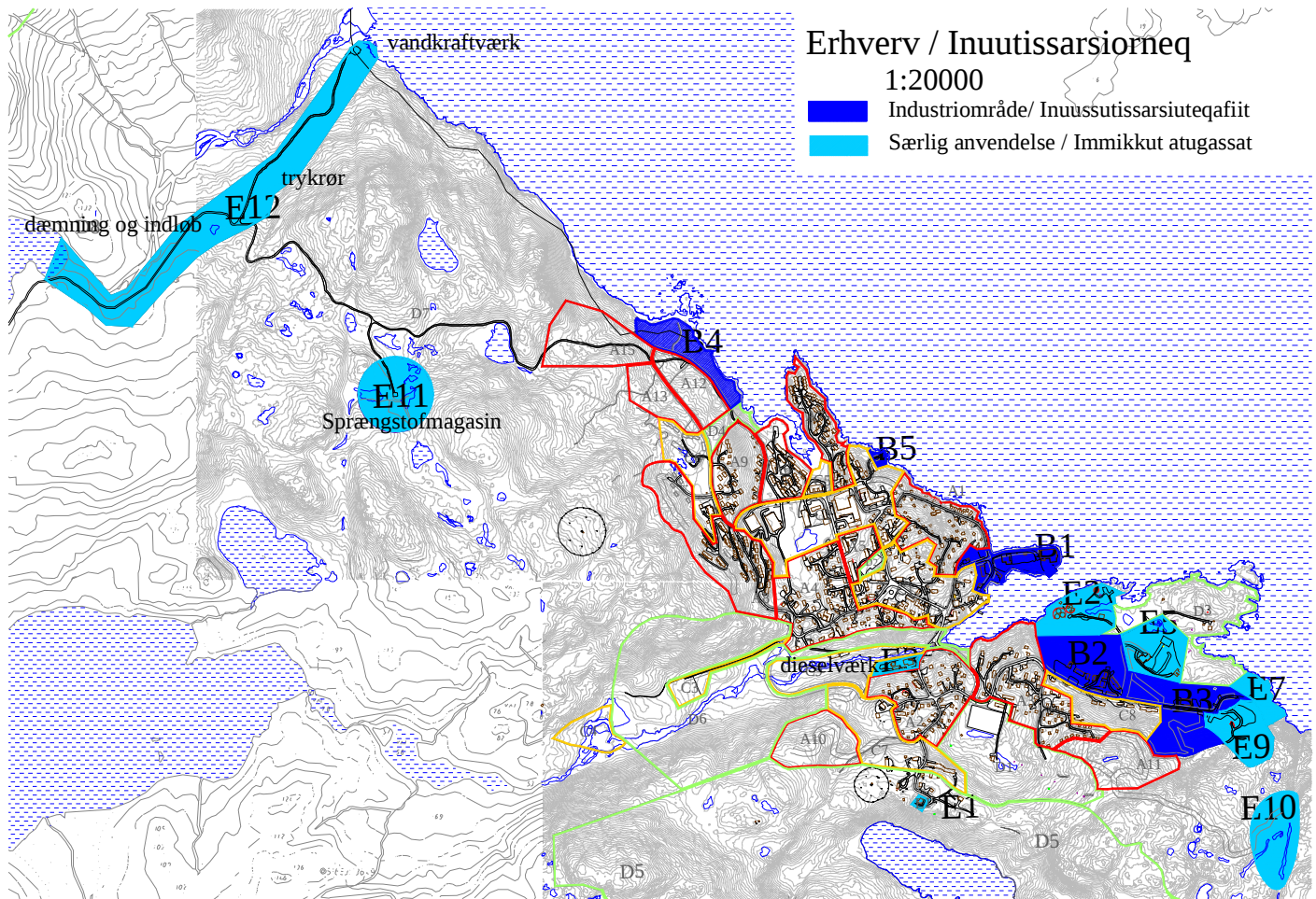
Sannami pingaarnerusumi B1-imiittoq allilernerqarsinnaavoq imarpikkoortaatitik talittarfik tallineqarsinnaalluni umiarsualiviullu avannarpasinnerusortaatigut aamma naammaqqutissamik talittarfiliornissamut periarfissaqarsinnaalluni.

Nuna umiarsualivimmut atasooq B1-ip iluaniittoq siunissami umiarsualivimmut tunngasunut ullumikkutulli ingerlanneqartunut atorneqaannarsinnaavoq. Nutaamik sanaartorneqarnissaanut atatillugu sanaartornerup annertussusaanut ilusaanullu tunngasutigut umiarsualiviup kitaani avatangiisit eriaqassat sivinganerniittut mianerineqassapput.

Tankeqarfimmik nutaamik umiatsiaaqqanik biilinillu sullissisinnaasumik tamaani inissiisoqarsinnaavoq, RAL-illi sullissinera sanaartorneralu innimigisariaqarlutik. Tankeqarfiup inissinneqarnissaa eqqortoq pilersaarusiornermut sukumiinerusumut tunngatillugu aalajanginneqassaaq.

Angallateeqqanuttaaq umitsiaaqqanullu atorneqartussamik niusarfimmik puttsumik ikkussisoqarsinnaavoq.

Angallateeqqanut periarfissat pitsanngorsaqqinniarlugit illoqarfiup avannarpasinnerusortaani B4-miittumi nunaminertaq angallateeqqanut talittarfiliornissamut immikkoortinneqarpoq.

B5 eqqaalu anartarfilerinermut tunngatillugu eqqaavittut atornerqarpoq. Eqqaaviup taassuma B3-ip B-7-illu killeqarfiannut imermik errortuivikumut attaveqarfilimmut nuunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni sanaaq pioreersuq umiarsualiveqarnermut siunertanut atorneqalissalluni.

INUUSSUTISSARSIUTEQAFIIT B2 aamma B3

Inuussutissarsiuqarfiit atortussiornernut annikitsunut, assassorluni sannavinnut, silami illullu iluani toqqorsiveqarfittut il.il. atorneqartussatut naatsosuunneqarput. Taamaattoqarneralu avatangiisinut ajoqutaasinnaasunik pilersitsisinnaasarpog, pisorpallutoqarneratigut, pujortoqarneratigut, pujoralatsitsisoqarneratigut oqimaatsunillu angallassisoqarneratigut.

Taamaammatt nuna B2-miittoq B3-miittorlu avatangiisinut artorsaatissiisartut allat ilanngullugit mittarfeqarfimmit avannarpasinnerusumut inissinneqarsimapput ineqarfiusunit immikkoortillugit.

ATAATSIMOORUSSILUNI PERIARFISSAT

Illoqarfiup sannaani pingaarnerusumi nunaminertat ilaat ataatsimoorussilluni illoqarfimmi periarfissatut immikkoortinneqarput. Tassaapput pisortat sullissiviutaat, soorlu atuarfik, meeqqeriviit, utoqqaat illuat, kommunip allaffeqarfia, napparsimmavik, allakkerivik, katersugaasivik il.il. ataatsimoorussilluni periarfissaqarfinni aamma inissisimapput kiffartuussinermi suliffeqarfiit inuinnarnit pigineqartut, soorlu pisiniarfiit, neriniartarfiit, hotellit assigisaallu.

Ataatsimoorussilluni periarfissat qitiusumi inissinneqartarput taamaattumillu sullissiveqarfimmiutut (centerområder) taaneqarajuttarlutik.

Piffissami pilersaaruteqarfiusup ingerlanerani C-p iluani sanaartorneqartussatut kissaatigineqartut tamarmik nalunaarutigineqarput. Tamakkualu makkuupput:

- Børnehjemmi
- Meeqqerivik
- Kommunip allaffeqarfiata allissutissaa
- Qatserisarfissaq nutaaq
- Isertitsivik
- Iliveqarfissaq nutaaq

Børnehjemmi eqqaassanngikkaanni sullissiviit taakkua sumorpiat inissinneqarnissaat aalajangiunneqanngilaq. Sannami pingaarnermi C-p iluani sullissiviit taakkua atorfissaqartitalu allat pilersaarutip ingerlanerani takkukkumaartussat inissinneqarfissaannik nunaminertanik immikkoortitsisoqarpoq.

Nunaminertaq C1 umiarsualivimmiit sivingarnit ivigallit qummut aqqusaarlugit tamaani inissisimavoq. Tamaaniipput illut 1890-ikkut naalerneranniit ”Ammassalimmi ajoqersuiartortitsisoqarfiup niuertoqarfiullu” pilersinneqarneranniilli sanaartorneqarsimasut. C1-ip ilaa tamaaniittoq eriagisassaavoq sukumiinerusumillu immikkoortup 2.1-ip naggataani immikkoortumi Eriagisariaqartuni allaatigineqarluni. Nunaminertap C1-ip sinneraniipput oqaluffik, kommunip allaffeqarfia, qatserisarfik, katersortarfik, allakkerivik, pisiniarfiillu. Tamaaniipputaaq Filateliet, eqqartuussivik, politeeqarfik, Amarngivallu.

Illunut eriagisassanut illoqarfiulluunniit isikkuanut ersarissumut tunngatillugu allilerinissat annertunerusut mianersuuttariaqarput. Kisianni kommunip allaffiata allilernissaa akuerineqarsinnaassaaq. Nutaamik qatserisarfiliortoqartariqarpoq. Suliassani takkunani marluusuni illut nutaat ilusimikkut nunap illullu eriagisassat pissusaat innimigalugit sananeqassapput.

Nunaminertaq C2 illoqarfiup qiteraa. Illut itaatsimoorussilluni illoqarfiup ingerlaneranut atugassat illut angivallaarnerat peqqutigalugu C1-imi inissaqartinneqanngitsut, maanga tulluarsarneqarlutik inissinneqassapput. Ingerlatsiviit assigiinngitsut, soorlu atuarfik, timersortarfik, napparsimmavik Pilersuisorlu maani inissisimareerput. Sanaartorfissaqarpoq, sanaartorfiusinnaasulli tunngavissaliiffiigiuminaatsuupput, tamatumalu kinguneranik illoqarfiup qitia pilersaarummi sukumiinerusumi sanaartorfigineqassanani. Iliveqarfitoqarlu aamma eriagisassaasoq innimigineqassaaq.

Nunaminertat C3 aamma C4 ullumikkut siunissamilu Naasuliartarfimmi isikkivigissumiissapput. C3-mi suli atorineqanngitsumik iliveqarfissaqarpoq, siunissamili iliveqarfissamik pisariaqartitsisoqartussaavoq. Taamaammat C4 iliveqarfissatut immikkoortinneqarpoq pilersaarutip ingerlavia qaangingaatsiarlugu inissaqartitsiviusussamik.

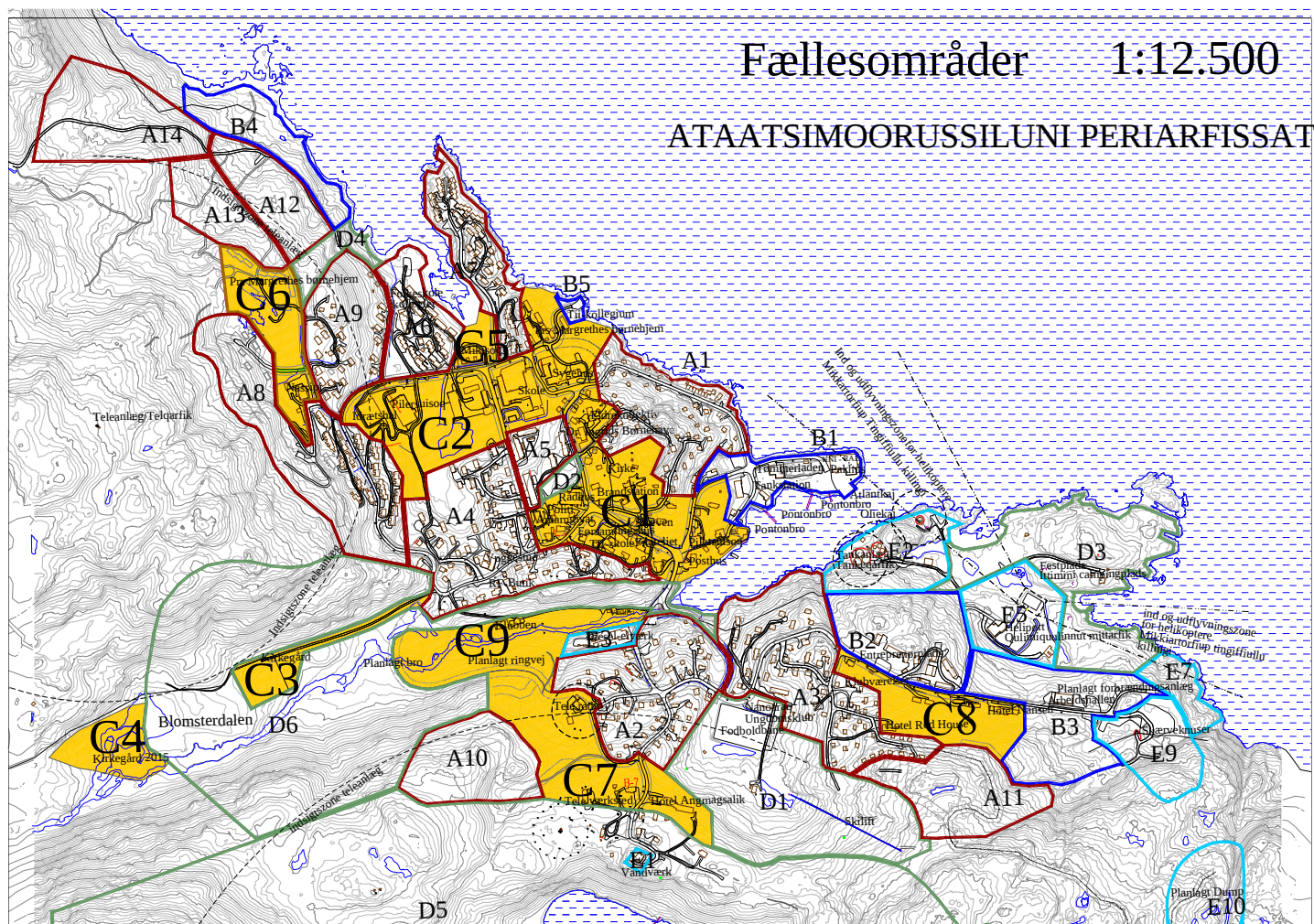
Nunaminertami C5-imiippoq meeqqerivik Mikisoq. Tamaani nutaanik annertunerusunik sanaartorfissaqanngilaq.

Nunaminertami C6-imi illoqarfiup avannarpasinnerusortaaniittumi paaqqinnittarfik Nasippi inissisimavoq. Maani aamma Prinsesse Margrethes Børnehjemmip allilerneqarnissaa pilersaarutaareersoq sanaartorlugu aallartisarneqareerpoq. Taakkua saniatigut meeqqeriviup ataatsip aamma sananeqarnissaanut periarfissaqarpoq. C6 masarsummit avinneqaaqqavoq pilersaarummi sukumiinerusumi sanaartorfiusussaanngitsutut naatsorsuunneqarluni.

Nunaminertat C7 aamma C8 illoqarfiup kjasinnerusortaani ataatsimoorussilluni periarfissatut atorneqassapput. Nunaminertami C7-imiipput Hotel Angmagssalik, Telep illuutai raadiukkullu aallakaatitsisarfik. Avannatungaaniippoq sanaartorfiusinnaasoq siunissami Naasuliartarfikkoortumik aqqusinniorfiususaaq. Nunaminertaq C8 Hotel Nansenip illusisimaffiillu inissisimaffiat ilaannakortumik sanaartorfiusimavoq. Aammattaaq tamaani qaqqap sivingarnini sanaartorfissaqarpoq.

Nunaminertami C9-miipput errorsisarfik, Klubbi innaallagissiorfillu dieseluuliatortoq. Nuna tamanna pilersaarut naapertorlugu aqqusinniorfissatut pilersaarutillu ingerlanerani siusinnerpaamik piffissap nagkataani sanaartorfissatut isigineqassaaq. Sanaartortoqassappat sivinganeq naggorissoq kusanartorlu nunaminertap avannaatungaaniittoq innimigalugu sanaartorneq ingerlanneqassaaq.

Allilerinerup sukkassusaa kussiornissamut pilersaarummut sanilliunneqassaaq. Tamatuma kinguneranik C6 illoqarfiup avannarpasinnerusortaaniittoq C8-lu illoqarfiup kjasinnerusortaaniittoq siulliullugit sanaartorfineqassapput, tamatumalu kingornagut nunaminertani C7-imi C9-milu periarfissaqassalluni.

NUNAMINERTAT SANAARTORFIGINEQARTUSSAANNGITSUT

Sunngiffimmi timersornissamut peqqissarnissamullu pisariaqartitsineq alliaartorpoq, minnerunngitsumillu takornariaqarnermut atatillugu qaqqanut eqqatsinniittunut ingerlaffissat pisariitsut kusanartullu pisariaqartinneqarput. Illoqarfiup ineriartorneranissaq illoqarfimmut pilersaarummi pingaarnerusumi peqqissarfissatut periarfissat qulakkeerneqarnissaat isumagineqarpoq.

Pilersaarutip ingerlanerani timersortarfissamik naluttarfissamilluunniit sanaartortoqarnissamut nunaminertaliisoqarnissaanik kissaateqartoqarerpog.

Sannami pingaarnermi nunaminertat D-mik nalunaaqutseqqasut tunngaviatigut sanaartorfigineqartussaannngitsuupput. Tamanna aamma D1-imut atuuppoq, qaqutigootumilli immikkut pisumik – illoqarfiiup iluaniinnini peqqutigalugu – timersortarfissualiorfigineqarsinnaalluni. Timersornermut tunngasunik sanaartorneq aamma ataatsimoorussilluni periarfissaqarfinni ingerlanneqarsinnaavoq (nunaminertani C-ni).

Nunaminertaq D1 silami timersortarfeqarfiuvoq sisorartartunut majuartaateqarluni arstartarfeqarlunilu. Tamaaniipput aamma fritidsklubbi, meeqqerivik aamma Lions-klubbip illuutaa. Tamaani naluttarfiliornissamut allanillu timersornermut attuumassuteqartunik sanaartornissamut periarfissaqassaaq. Sisorarfiit majuartaatip eqqaaniittut attatiinnarneqassapput, majuartaatilli tallineqarnissaanut periarfissiisoqarsinnaalluni. Arsaattarfik angissutsimigut taamaatsiinnarlugu pigiinnarneqassaaq.

Numaminertaq D2 iliveqarfitoqqap nalaaniittoq sanaartorfiussanngilaq.

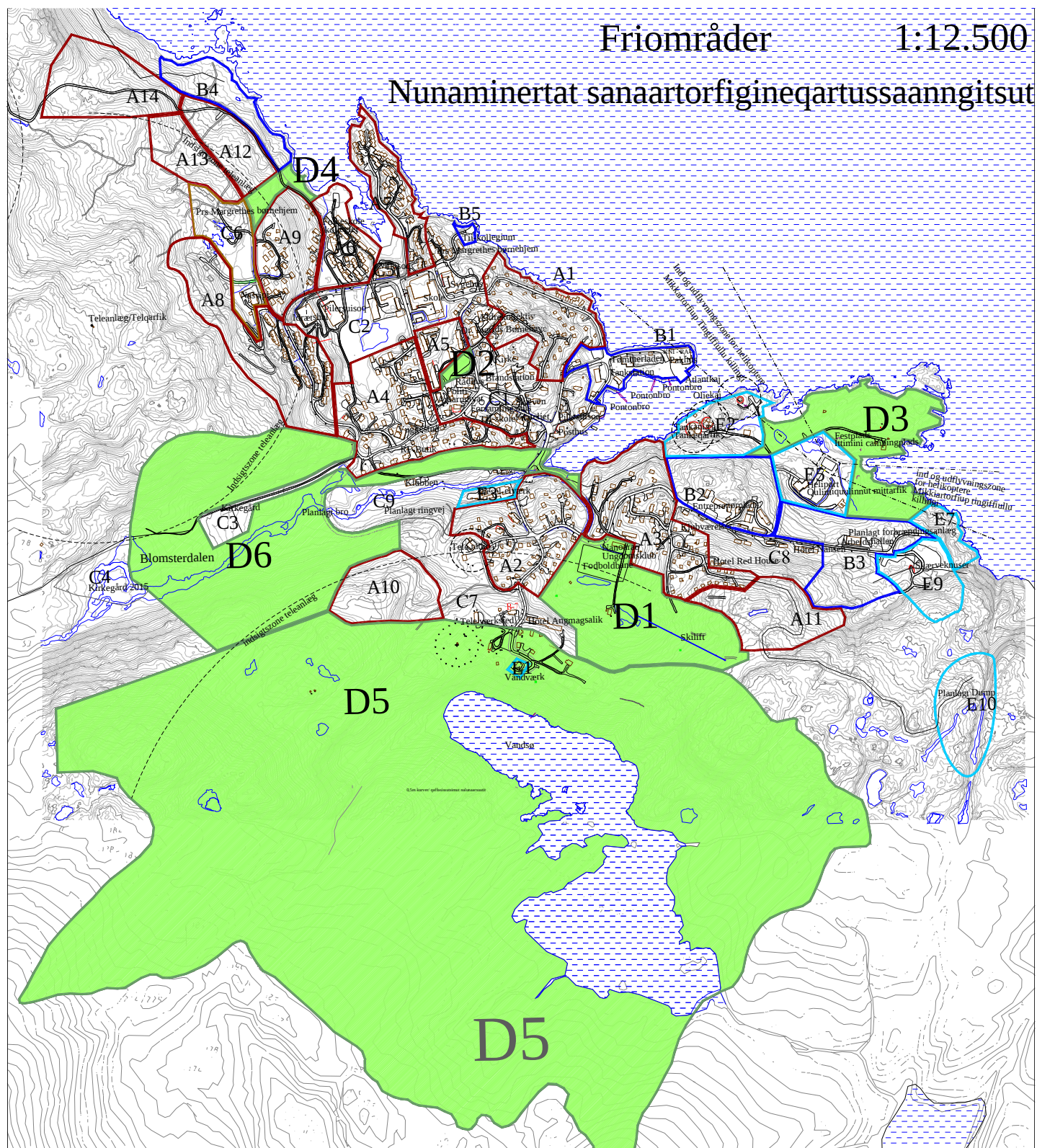
Nunaminertaq D3 Ittimiiniittoq kulturitsinnut oqaluttuarisaanermut tunngasunik imaqarpoq, Ajoqersuiartortitsiviup Niuertoqarfiullu pilersinneqarnerisa siornatigut illukut ineqarfiusimasut sinnikui tamaaniimmata. Nunattaq tamanna takornarianit tupertorfigineqarsinnaavoq, ilutigalugulu tamaani hotelleqarneq taakkunannga iluaqutiginarneqarsinnaalluni.

Nunaminertaq D4 tassaavoq sivingarnit sanaartorfiusussaannngitsut sanaartorneqartussani ineqartussat isikkivigissaarneroqqullugit.

Nunaminertaq D5 tassaavoq nuna 165 ha-tut annertutigisoq imeqarfimik tassungalu assiaqummik aalajangersimasumik tunngaviatigut miiterinik 30-nik ilassuteqartumik imaqartoq.

Nunaminertaq D6 tassaavoq nuna isikkorissaarnini peqqutigalugu immikkut ittumik sanaartorfiusussaannngitsoq. Naasuliartarfik kangianiit kitaanut ingerlaveqartoq kuuk sivingarnillu naggorissut immikkuullarissumik isikkoqartut aqqutigalugit Tasiilamut attaveqarpoq.

Nuna tamanna sanaartorfigeqqusaanngilaq nunataalu allanngorteqqusaanani.

ILLOQARFIMMI ERIAGISARIAQARTUT

Nunap ilaanik illunillu eriagisariaqartunik toqqaasameq pisarpoq eriagisariaqartut pillugit nalunaarut nr. 31 oktobarip ulluisa 30-anni 1991-imeersuq aamma Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat aamma "Ammassalimmi illoqarfiup immikkoortortai illullu eriagisariaqartut" (allakkiaq sungaartoq) naapertorlugit kommunimi pilersaarusiornermi nakkutigineqartussat tasaapput:

Illut ataani pineqartut 1998-imi eqqissimatitaalerput:

- Kastellet (B-51), aamma Ukiivittut taaneqartartoq.
- Ajoqersuiartortitap illua (B-42).
- Niuertup illua (B-47).
- Oqaluffitoq, ullumikkut katersugaasivissatut naleqqussarneqarsimasuq (B-41).
- Ikiortip illua "Skæven" –imik taaguutilik (B-48).

Illut ataani pineqartut eriagisariaqartuupput:

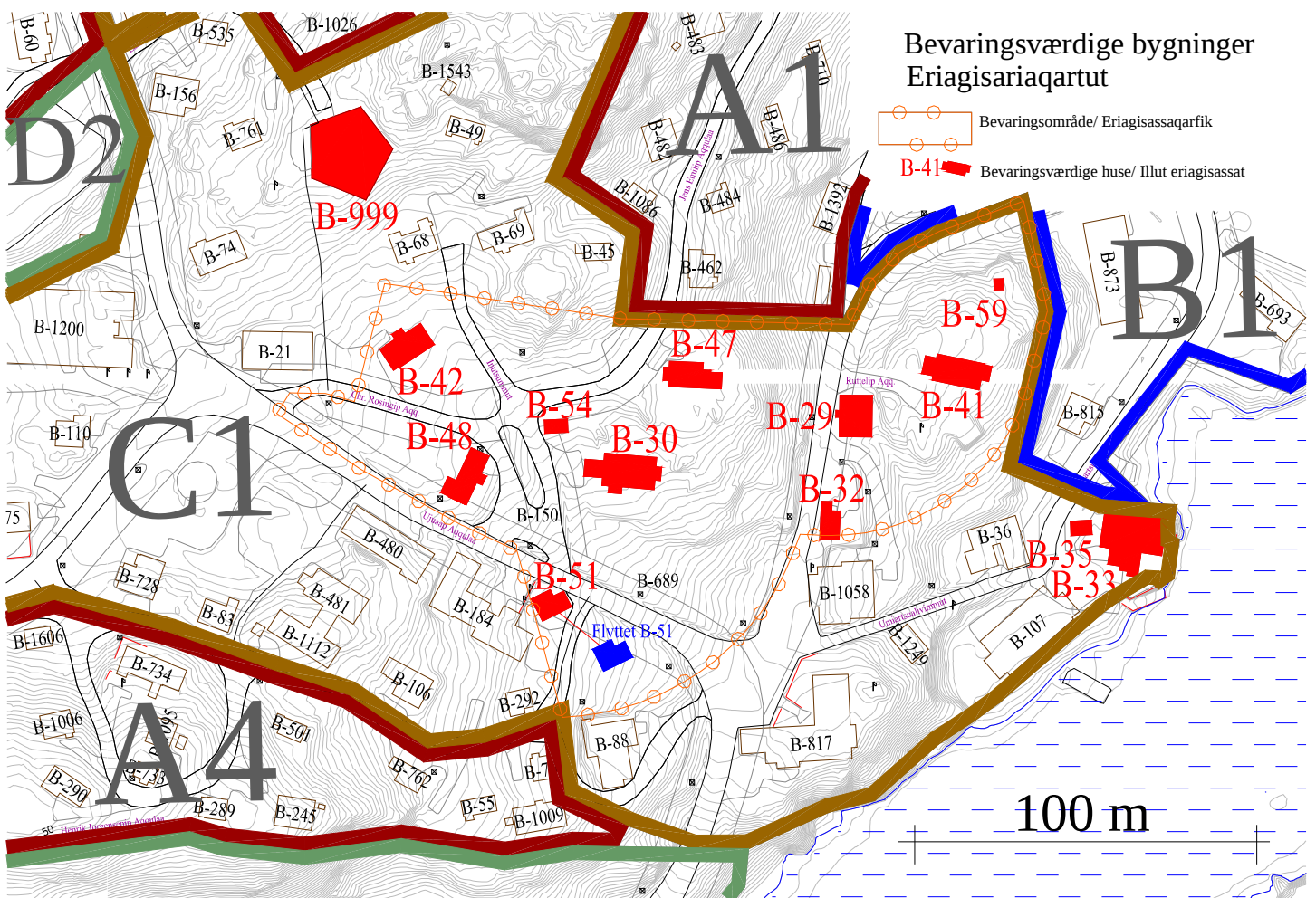
- Inspektørip illua (B-30).
- Inspektørip quia (B-54)
- Naatsiiaasivik katersugaasivimmit atorneqartoq (B-29).
- Pilersuisup avannaatungaani ilaqutariinnut illu (B-32).
- Toqusut inaat (B-59).
- Nalunaarasuartaasuunerup illua (B-6).
- Aamaruutissaasivik (B-33).
- Umiarsualiorfik 1899-imeersuq (B-35).

Illu eriagisassaq B-51 – Kastellet – atorneqanngilaq aserfallaqqallunilu. Taassuma eqqaani illu annerusuq B-184 Filateliap illusimaffia napavoq. B-51 taassumanga annerujussuarmit qanittuaniittumit kiggitaasimasutut ippoq. B-51-ip kujasinnerusumut nuunneqarneratigut – tamanna tungujortumik qalipaaserneqarpoq – illu aallaqqaammut iluserisamisut ersarinnerusumik takuneqarsinnaanngussaaq illunit allanit eqqaminiittunit ajoqusersorneqanngitsumik, napparneqaaqqaarfimmilu eqqaaniissalluni. Illup natiata illutaatalu apparliata aanerisa kingunerannik illup ilaa angisooq nutaamik sananeqaaqqittariaqassaaq.

Illu utaqqiisaagallartumik inissiatut atorneqarsinnaavoq.

Eriagisassaqarnerup avataaniipput illut oqaluttuarisaanerup illussanillu titartaasernerup tungaatigut soqutiginninnermut tunngassuteqartut. Quersuaq iffiorfiutigisooq (B-33), sannasup sannavia (B-35) nalunaarasuartaaserisuunerup illua (B-7) aamma oqaluffik nutaaq (B-999).

Nunaminertami A3-mi – Napparnngummut appasinnerusuaniipput illut marloqiusaanerusut GTO-mit sanaartugaanerusut 1960-ikkunneersut illoqarfinni taamatut sanaartorfiusimasunut allanut naleqqiullugit assigiiaannginnerujussuusut inissinneqarnermikkullu kiffaanngissuseqarnerusumik inissitsiterneqarsimasut ipput. Qulaatungaaniipput illoqarfiup ilaa nammineeeluni illulianik Igdlorput 78-inik inissialiortiterfik. Sanaartorfik illussanik titartaasernerup tungaatigut assigiiaartuuvooq, tamanilu illoqarfimmi illoqarfiup ilaani angisuumi namminnerluni illuliortiterfiusumiimmat arajutsisassaanani. Inatsisartut Nalunaarutaanni nr. 3-mi, oktobarip ulluisa 30-anni 1991-imeersumi § 3 naapertorlugu nunaminertami sanaartorneq eriagisassaaq, sumiiffimmilu pilersaarummi sanaartorneq suna eriagisassatut toqqaarneqassanersooq nalilersorluuqqissaarneqartariaqarpoq.

NUNAMINERTAT PILERSUINERMUT TEKNIKKIMULLU ATUGASSAT

Illoqarfimmut pilersaarutip sannaata pingaarnerusortaani innaallagissamik imermillu pilersuinermut, eqqakkanut kussinernik, attaveqaatinut, eqqaavilerisunut assartuinermullu atugassanik nunaminertanik immikkoortitsisoqarpoq. Nunaminertat E-mik taaguuserneqarput, tamaaniippullu pisortat pilersuinermut teknikkimullu atortussanik sanaartugaat.

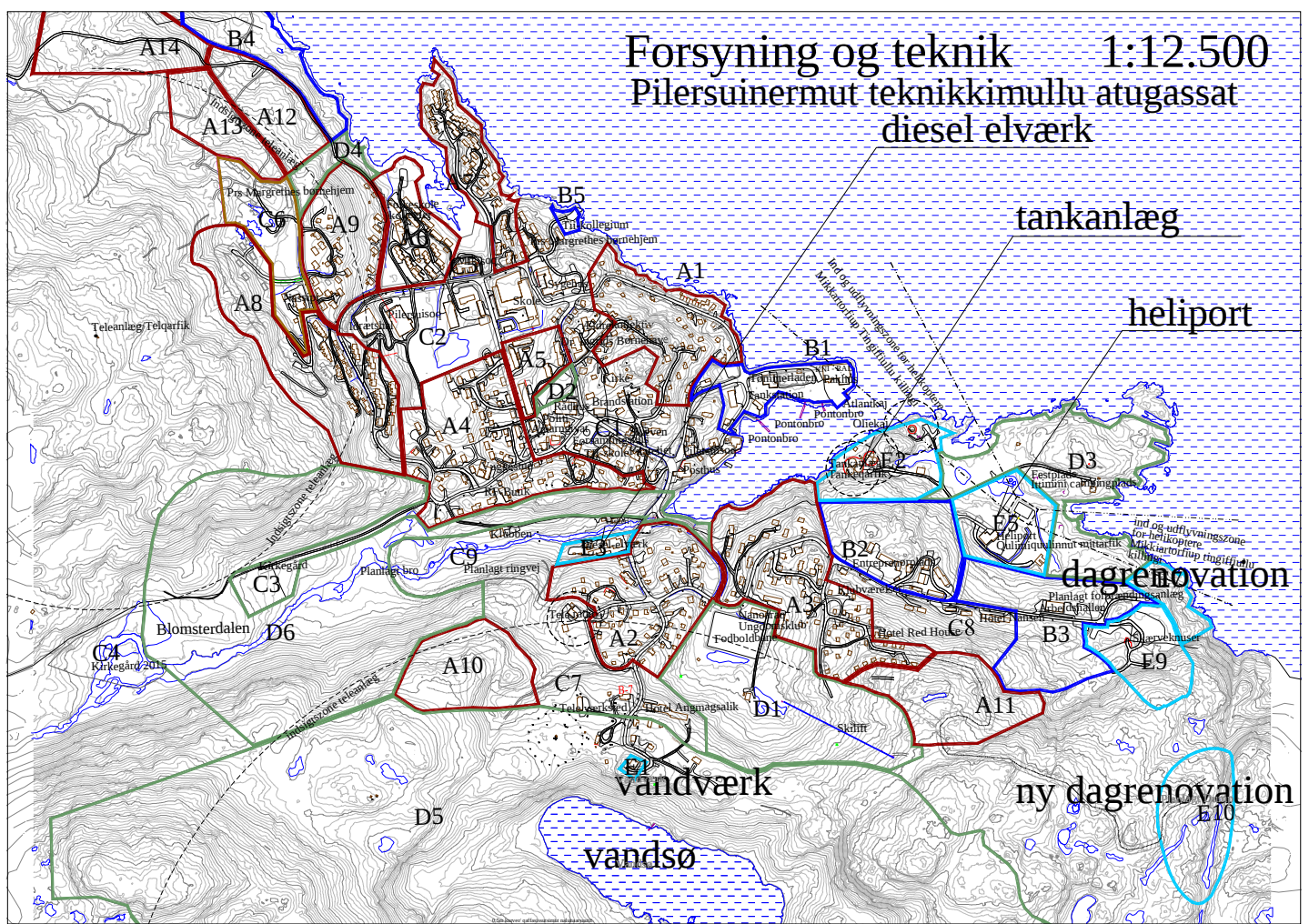
Piffissami pilersaarutip ingerlanerani nutaamik eqqaaveqarfissap inissimaffissaanik taassumunngalu atasumik ikuallaaviliorfissamut eqqakkanik tigooraavittaqartumik, anartarfilerinermullu atugassamik nutaamillu eqqaaviliortoqarnissaanut nunaminertaliisoqarnissaanik kissaateqartoqarpoq.

Nunaminertani E-mik taaguuserneqarsimasuniittussatut pineqarput sanaartukkat pioreersut:

- E1. Iermik nukissiorfik.
- E2. Tankeqarfik. Tamaani nutaamik tankeqarfiliortiternissamut inissaqarpoq.
- E3. Nukissiorfik dieseluuliatortoq.
- E5. Mittarfeqarfik.
- E7. Eqqaavik.
- E9. Ujarattarfik.
- E10. Eqqaavik nutaaq.
- E11. Qaartiterutaasivik.
- E12. Iermik nukissiorfik naqitsinermik pilersitsiviusumik sullulittalik saputitalillu.
- E13. Nunaminertaq imermik nunissiorfimmut saputeqarfiusoq.

Innaallagissiorfik ataatsimoorussilluni periarfissaqarfimmut C9-mut nuunneqarpoq, E3 aamma E6 allannguuteqarput imatut:

- E4 Kuup eqqaani tankeqarfik. Nunaminertaq inissianik illuliortiterfimmut A2-mut nuunneqarpoq, pilersaarutip ingerlanerani tankeqarfik atorunnaassammat B1-imilu nutamik sanasoqarumaarluni.
- E6 Anartarfinnik kueraavik umiarsualiveqarfinngortinneqarpoq kueraaviup B3-mut nuunneqanissaa ilimagineqarmat.

AQQUSERNIT AQQUTILLU

Aqqusernit aqqutillu ingerlavii tassaapput sannap pingaarnerusup saanikuliartai. Illoqarfiup immikkoortortaanik pituttuipput illoqarfimmilu tamarmi peqqissarfissaqqissunilu aarleqqutissartaqaanngitsumik angalaarsinnaanermik qulakkeerisut.

Illoqarfiup immikkoortortaaani aqqusernit

Illoqarfiup immikkortortai illoqarfiup immikkoortortaaani aqqusinernit atassuserpai illoqarfiullu ingerlaneranut qitiusumik inissimasunut angallannissaq qulakkeerlugu. Illoqarfiup immikkoortortaaani aqqusernit tunngaviatigut ataasiinnarmik periarfissalittut ineriartortitaapput, mittarfeqarfimmit illoqarfiup kujataatungaaniittumit timersortafimmut illoqarfiup avannaatungaaniittumut ingerlasut.

Illoqarfiup ilaani aqqusernit

Illoqarfiup kjasinnerusortaaani inissiaqarfinnut, tankeqarfimmut, hotelinut kommunillu sulliviutaanut, ujaqkerivimmut nunaminertamullu ikuallaaviliorfissatut naatsorsuussamut, eqqaavimmut anartarfinnullu kueraavissamut nutaamut angalasinnaaneq illoqarfiup ilaani aqqusernit qulakkeerpaat. Aammattaaq illoqarfiup avannarpasinnerusortaaani inissiaqarfinnut sullissivinnullu ingerlaarsinnaaneq illoqarfiup ilaata aqqusernit qulakkeerpaat.

Aqqutit

Aqqutit pioreersut aqquteqarfittut aqqissuussatut immikkoortutut namminerisaminnik ingerlaveqartutut ineriartortitaapput. Aqqutit atorlugit pisinnaat illoqarfiup immikkoortortata ilaatalu aqquserninut pisariinnerusumik ingerlaarsinnaapput, taamaalillutillu pisinnaarlutik atasuinnarnik aalajangersimasunik aqquteqarsinnaallutik.

Pilersaarutit ingerlanerata iluani makkua pilersinneqarnissaat kissaatigineqarpoq:

- *Kuuk napillugu ikaartarfik nutaaq*
- *Illoqarfiup killingatigut biilinut aqqusineq kaajallaasarfik*
- *Aqqutit amerlisinneqarnissaat*

Kuuk napillugu ikaartarfik nutaaq

Ikaartarfik nutaanngitsoq taarsertariaqarpoq angallattunit oqimaannerusunit ingerlavigineqarsinnaajunnaarmat.

Illoqarfiup killingatigut biilinut aqqusineq kaajallaasarfik

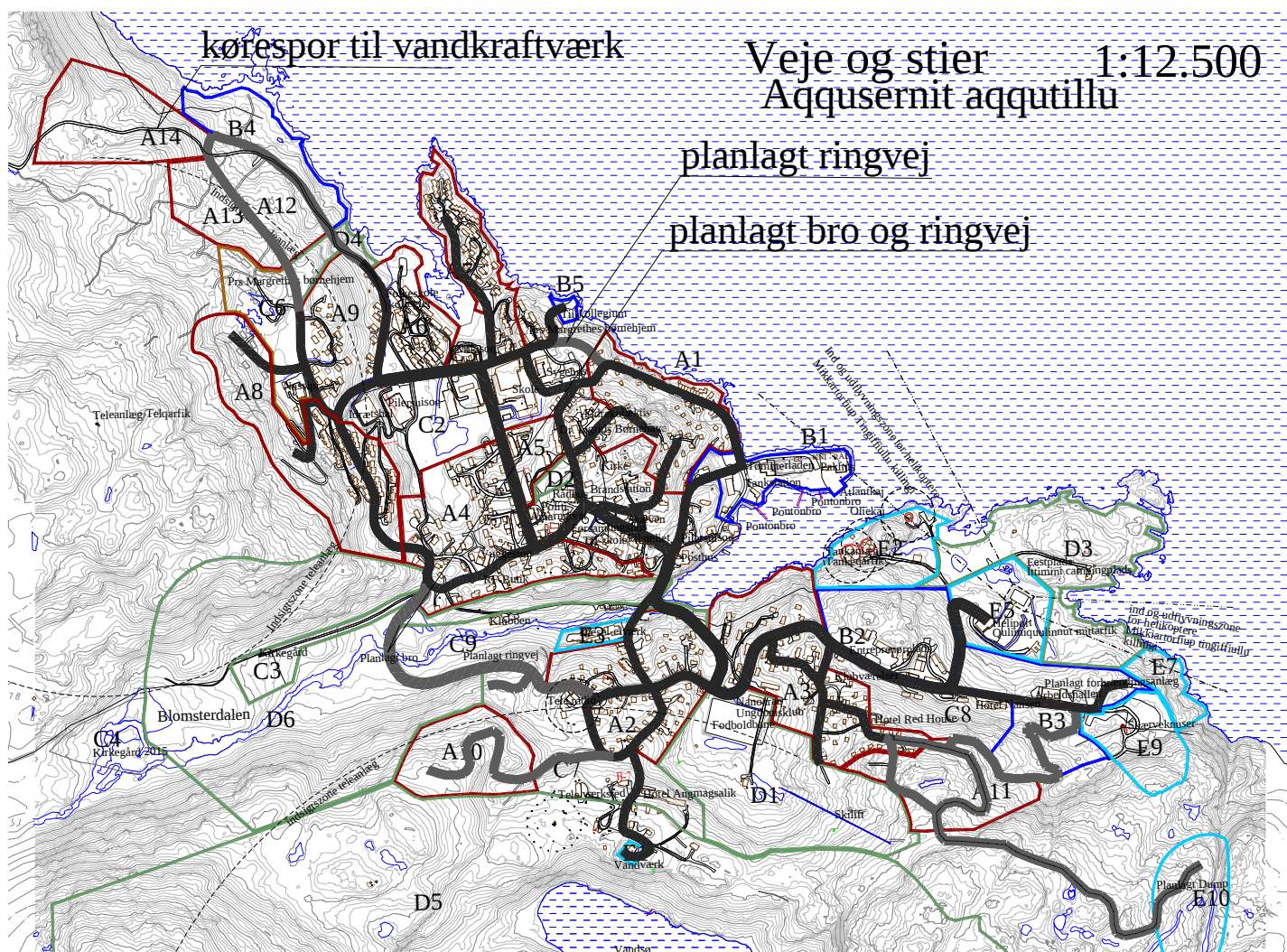
Naasuliartarfiup tungaanut aqqusernup ingerlavia nangillugu kuuk napillugu ikaartarfittalimmik Telep illuutaasa tungaannut illoqarfiup kujataatungaaniittumut illoqarfiup ilaata aqquserni ilaneqassapput. Aqqusineq taanna ingerlavigalugu illoqarfiup immikkoortortaaani aqqusineq PostTelep pisiniarfiutaanit Tsittamut aqqusaarlugu illoqarfiup killingatigut aqqusineq illoqarfiup immikkoortortaanut Akitterni illoqarfiup ilaata aqquserna Prinsesse Benediktup Aqqulaatigut ingerlaveqartumik illoqarfimmik kaajallaasarfik attavilerneqassaaq. Aqqusineq nutaaq aqqutigalugu illoqarfiup immikkoortortaanut arsaattarfiup eqqaatigooriarluni ikaartarfikkoorluni TelePostip pisiniarfiutaanut uterfilimmik aqqusineqalissaaq. Aqqusineq kaajallaasarfissaq pitsaanerulersinneqassaaq Tsittaminngaaniit Attertumut nutaamik aqqusinniortoqarneratigut.

Aqqutit amerlisinneqarnissaat

Illoqarfiup ineriartortinneqarnissaani siunissami A1-imi A2-milu sanaartonissanut tunngatillugu aqqutit pioreersut amerlisinneqarnissaat pisariaqartinneqalersussaavoq.

Tamatuma saniatigut aqqutit nalinginnaasumik amerlisinneqarnissaat pisariaqartussaavoq aqqutit pioreersut attavilersornissaat qulakkeerniarlugu. Aqqutit ataasiakkaat amerlinerisigut aqqusernillu eqqaatigut nutaanik aqqusersuinikkut tamanna pissaaq.

Kørespor til vandkraftværk	isumaqarpoq,	imermik nukissiorfimmud aqqut
Planlagt ringvej	isumaqarpoq,	aqqusineq kaajalaaffiusoq pilersaarutaasoq
Planlagt bro og ringvej	isumaqarpoq,	ikaartarfik aamma aqqusineq kaajallaaffiusoq

NUNAMINERTAT IMMIKKUT PIUMASAQAATEQARFIUSUT

Sanaartorfiit immikkut ittut inatsisit malillugit nunataat asserneqarsimasussaataapput, taakkualu immikkut malittarisasaqartinneqarput. Nunat asserneqarsimasussat nunap assingini takuneqarsinnaapput.

TANKEQARFIK

Tankeqarfinnut isumannaallisaanermut killegarfik "Namminersornerullutik Oqartussat ikuallajasut pillugit nalunaarutaat nr. 9 martsip ulluisa arfernanni 1987-meersoq" naapertorlugu aalajangersarneqartarpoq.

Isumannaallisaanermut killegarfimmi, tankeqarfiup avammut killingannit uuttorneqartartumut immikkut akuerineqartigani sanaartortoqassanngilaq toqqorsisoqassananilu. Taanna 20 miiteritut isorartutigaaq.

QULIMIGUULINNUT MITTARFIK

Helikopteritut mittarfiit isumannaallisaanermut killegarfii Statens Luftfartsvæsenip inuinnarnik timmisartukkut angallassinermut aalajangersagaat BL 3-10, silaannakkut angallannermi akornutissat, saqqummiussat siulliat, aprilip ulluisa qulingiluaanni 1992-meersoq, aamma inuinnarnik silaannakkut angallassinermi BL 3-25 saqqummiussat siulliat januaarip ulluisa 21-anni 1992-iminngannersoq ilaatigut inissimanissamut tunngasoq naapertorlugit aalajangersarneqartarput, tassani ilaatigut eqqartorneqarput inissimanermut, sivingassusissanut, sanimut killissanut kiisalu tinginnermi minnermilu pilersaarutitut isumannaallisaanermullu tunngasut.

TELE

Telekkut attaveqarniarnermut sanaartukkat asserneqarnissaannut killissat aalajangersarneqartarput "Inatsisartut inatsisaat nr. 11 decembarip ulluisa 15-ianni 1987-meersoq radiomik naalaarniarneq akornuserneqatsaaliorlugu qanoq iliuuseqartarnissamik inatsisartut inatsisaat malillugu.

QAARTITERUTISSAASIVIK

Qaartiterutissaasivinnut isumannaallisaanermut killegarfiit miiterinik 380-nik isorartussuseqartussatut aalajangersarneqarput. Qaartiterutissaasivimmi ataatsimi qaartiterutissat annerpaamik kiilut 2000-it toqqortarineqarsinnaapput.

IMERMIK PILERSUINEQ

Imerkik pissarsiniarnermi assersimasussaaffiit "Inatsisartut peqqusstaat nr. 12 decembarimi 1988-meersoq" avatangiisit illersorneqarnissaannut tunngasoq allannguuteqartorlu "Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi maajip qaammataani 1993-meersoq" naapertorlugit aalajangersarneqarput.